

Zittingsdocument

B8-1319/2016

28.11.2016

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid

ingediend overeenkomstig artikel 123, lid 2, van het Reglement

over de situatie in de Democratische Republiek Congo
(2016/3001(RSP))

Mariya Gabriel, Bogdan Brunon Wenta, Michael Gahler, Joachim Zeller, Brian Hayes, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Maurice Ponga, Frank Engel, Cristian Dan Preda, Ivo Belet
namens de PPE-Fractie

B8-1319/2016

**Resolutie van het Europees Parlement over de situatie in de Democratische Republiek Congo
(2016/3001(RSP))**

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over de Democratische Republiek Congo (DRC), met name die van 10 maart 2016¹ en van 23 juni 2016²,
- gezien de lokale verklaringen van de EU van 25 juni 2016 inzake de mensenrechtensituatie in de DRC, en van 2 augustus 2016 en 24 augustus 2016 inzake het verkiezingsproces na de aanvang van de nationale dialoog in de DRC,
- gezien de gezamenlijke persmededelingen van 16 februari 2016 en van 5 juni 2016 van de Afrikaanse Unie, de Verenigde Naties, de Europese Unie en de Internationale Organisatie van de Francofonie over de noodzaak van een inclusieve politieke dialoog in de DRC, waarin deze organisaties toezeggen de Congolese actoren te steunen in hun streven naar consolidatie van democratie in het land,
- gezien de verklaring van 15 augustus 2016 door de woordvoerder van de VV/HV over het geweld in de DRC,
- gezien de conclusies van de Raad van 23 mei 2016 en 17 oktober 2016 over de DRC,
- gezien de resoluties van de VN-Veiligheidsraad over de DRC, met name resolutie 2293(2016) over verlenging van het sanctieregime inzake Congo en het mandaat van de groep van deskundigen, en resolutie 2277(2016) waarbij het mandaat van de Stabilisatiemissie van de VN in de DRC (Monusco) werd verlengd,
- gezien de persverklaringen van de VN-Veiligheidsraad van 15 juli 2016 en 21 september 2016 over de situatie in de DRC,
- gezien de verslagen van de secretaris-generaal van de VN van 9 maart 2016 over de VN-stabilisatiemissie in de DRC en de tenuitvoerlegging van het kader voor vrede, veiligheid en samenwerking voor de DRC en de regio,
- gezien het verslag van de VN-groep van deskundigen van 23 juni 2016 over de DRC,
- gezien de verklaringen van Nairobi van december 2013,
- gezien de kaderovereenkomst voor vrede, veiligheid en samenwerking voor de DRC en de regio, die in februari 2013 in Addis Abeba werd ondertekend,
- gezien het Afrikaans Handvest van de rechten van de mens en de volkeren van juni

¹ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0085.

² Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0290.

1981,

- gezien het Afrikaans Handvest voor democratie, verkiezingen en bestuur,
 - gezien de op 18 februari 2006 aangenomen grondwet van de Democratische Republiek Congo,
 - gezien de Overeenkomst van Cotonou,
 - gezien artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de grondwet het mandaat van de president van de DRC beperkt tot twee termijnen, en dat de volgende presidents- en parlementsverkiezingen oorspronkelijk gepland waren voor eind 2016, in overeenstemming met het einde van de ambtstermijn van president Kabila op 20 december 2016;
- B. overwegende dat president Joseph Kabila, die sinds 2001 aan de macht is, de laatste twee jaar administratieve en technische middelen heeft gebruikt in pogingen om de verkiezingen uit te stellen en aan de macht te blijven na afloop van zijn constitutionele ambtstermijn; overwegende dat deze aanhoudende vertragingen bij de verkiezingsvoorbereidingen hebben geleid tot een ongekennde toename van de politieke spanningen, onrust en geweld in het land;
- C. overwegende dat president Kabila in november 2015 de start van een nationale dialoog heeft aangekondigd; overwegende dat de Afrikaanse Unie vervolgens de voormalige Togolese premier Edem Kodjo heeft aangewezen als facilitator van de nationale politieke dialoog; overwegende dat de twee belangrijkste oppositiepartijen hebben geweigerd deel te nemen aan wat zij een niet-inclusieve en ondemocratische dialoog en een poging tot uitstel noemen;
- D. overwegende dat de Afrikaanse Unie, de Verenigde Naties, de Europese Unie en de Internationale Organisatie van de Francophonie gezamenlijk hebben gewezen op het belang van dialoog en het streven naar een akkoord tussen de politieke actoren dat de beginselen van de democratie en de rechtsstaat eerbiedigt, en er bij alle Congolese politieke actoren op hebben aangedrongen hun volledige medewerking te verlenen aan Edem Kodjo;
- E. overwegende dat president Kabila en een deel van de oppositie op 18 oktober 2016 een overeenkomst hebben ondertekend om de presidentsverkiezingen tot april 2018 uit te stellen; overwegende dat president Kabila door deze overeenkomst de toestemming kreeg om ook na 2016 aan de macht te blijven, en hij een nieuwe interim-premier heeft aangesteld, Samy Badibanga, lid van de oppositie, om een nieuwe regering te vormen;
- F. overwegende dat in de overeenkomst is bepaald dat tegen juli 2017 een nieuwe volkstelling wordt gehouden, een nieuw kiesregister wordt opgesteld, en een "Comité de suivi" wordt gecreëerd dat toezicht moet houden op het verkiezingsproces en dat maandelijks verslag moet uitbrengen over de effectieve implementatie daarvan;
- G. overwegende dat vreedzame, transparante en tijdige presidents- en parlementsverkiezingen sterk zouden helpen om de vooruitgang die de DRC al ruim een

decennium boekt, te consolideren;

- H. overwegende dat medewerkers van Congolese veiligheids- en inlichtingendiensten zich sinds januari 2015 schuldig maken aan onderdrukking van vreedzame activisten, leden van de oppositie en maatschappelijke organisaties die zich verzetten tegen pogingen om president Kabila ook na zijn grondwettelijk vastgelegde maximale mandaatstermijn van twee jaar aan de macht te houden;
- I. overwegende dat mensenrechtengroeperingen onophoudelijk berichten over de verslechterende situatie op het gebied van de mensenrechten, vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vergadering in de DRC en melding maken van excessief geweld tegen vreedzame demonstranten, willekeurige arrestaties en opsluiting, en rechtszaken om politieke redenen; overwegende dat op 18 november 2016 vier jeugdactivisten gearresteerd werden, twee dagen vóór een geplande demonstratie tegen de Congolese regering in Kinshasa; overwegende dat in Kinshasa en Lubumbashi demonstraties momenteel verboden zijn; overwegende dat waarnemers vrezen dat de situatie zal escaleren, aangezien oppositieleiders nogmaals een oproep hebben gedaan voor een algemene staking en een intensieve straatcampagne de komende weken;
- J. overwegende dat op 19 september 2016 een gewelddadige confrontatie uitbrak tussen politieagenten en demonstranten in Kinshasa, met de dood van meer dan 50 personen tot gevolg; overwegende dat vier personen zijn omgekomen toen de hoofdkantoren van drie oppositiepartijen geplunderd en in brand gestoken werden;
- K. overwegende dat er volgens een rapport van het gezamenlijke mensenrechtenkantoor van de Verenigde Naties tijdens de demonstraties van 19 tot 21 september 2016 sprake was van 422 schendingen van de mensenrechten door politieagenten en veiligheidstroepen;
- L. overwegende dat de hoofdaanklager van het Internationaal Strafhof naar aanleiding van deze gebeurtenissen een delegatie naar de DRC heeft gestuurd om ter plaatse de massale mensenrechtenschendingen en het geweld in het land te monitoren;
- M. overwegende dat de persvrijheid in de DRC sterk is achteruitgegaan en wordt beperkt door aanhoudende bedreigingen en geweld ten aanzien van journalisten; overwegende dat de autoriteiten de afgelopen twee jaar minstens 10 mediabedrijven en radiostations hebben stilgelegd; overwegende dat een tv-journalist op 14 november 2016 door twaalf gewapende mannen in zijn thuisstad werd vermoord; overwegende dat de DRC nu op plaats 152 van de 180 staat in de wereldindex voor persvrijheid van Verslaggevers zonder Grenzen;
- N. overwegende dat de Verenigde Staten van Amerika in september 2016 gerichte sancties hebben opgelegd aan twee Congolese hoge ambtenaren omdat zij de democratische processen en instellingen in de DRC hadden ondermijnd;
- O. overwegende dat de situatie verergert doordat straffeloosheid in de DRC nog altijd bestaat; overwegende dat de veiligheidssituatie in de DRC steeds slechter wordt, met name in het oostelijk deel van het land, vanwege geweld dat wordt veroorzaakt door meer dan 30 buitenlandse en binnenlandse gewapende groeperingen, en dat er onophoudelijk berichten zijn over mensenrechtenschendingen en schendingen van het

internationale recht, zoals gerichte aanvallen tegen burgers, grootschalig seksueel en gendergerelateerd geweld, systematische rekrutering en misbruik van kinderen door gewapende groepen en buitengerechterlijke executies;

- P. overwegende dat humanitaire agentschappen van mening zijn dat de politieke instabiliteit het land in chaos stort en ervoor zorgt dat zijn bevolking, die reeds is verzwakt door eerdere en huidige crises, terechtkomt in extreme armoede en onveiligheid, en dat momenteel meer dan 5 miljoen mensen voedselhulp nodig hebben;
- Q. overwegende dat in het nationaal indicatief programma voor de DRC voor 2014-2020, dat 620 miljoen euro heeft gekregen uit het 11de Europees Ontwikkelingsfonds, voorrang wordt gegeven aan het versterken van het bestuur en de rechtsstaat, onder meer hervormingen van het gerechtelijke apparaat, de politie en het leger;
1. betreurt het falen van de regering en de onafhankelijke nationale kiescommissie (CENI) om de presidentsverkiezingen binnen de grondwettelijk vastgelegde termijn te houden; herhaalt zijn oproep om de verkiezingen regelmatig te laten verlopen en tijdig te houden, in volledige overeenstemming met de Congolese grondwet en het Afrikaans handvest inzake democratie, verkiezingen en bestuur, en wijst de Congolese regering nadrukkelijk op haar verantwoordelijkheid om zo snel mogelijk te zorgen voor een omgeving die transparante, geloofwaardige en inclusieve verkiezingen bevordert;
 2. neemt kennis van de overeenkomst die president Kabila en een deel van de oppositie op 18 oktober 2016 hebben ondertekend; brengt in herinnering dat niet alle partijen van de oppositie bij deze overeenkomst en de politieke dialoog die daartoe leidde betrokken werden, en dat geen consensus over een politieke transitie is bereikt; roept alle spelers op om een constructieve bijdrage te leveren aan een meer op consensus gebaseerde oplossing, hetgeen zou garanderen dat zo snel mogelijk, en zeker vóór april 2018, geloofwaardige, vreedzame en transparante verkiezingen gehouden worden; wijst er nogmaals op dat het mandaat van president Kabila op 20 december afloopt, en dat de grondwet het presidentsmandaat beperkt tot twee termijnen;
 3. verzoekt alle politieke actoren een vreedzame en constructieve dialoog aan te gaan, teneinde een verergering van de huidige politieke crisis en verder geweld en provocaties te voorkomen; verwelkomt de inspanningen van de CENCO (de nationale conferentie van katholieke bisschoppen) om tot een bredere consensus over een politieke transitie te komen; roept zowel de autoriteiten als de oppositie op om zich te onthouden van daden of verklaringen die de onrust kunnen doen toenemen;
 4. betoont zich zeer bezorgd over de verslechterende mensenrechtensituatie en de steeds grotere beperking van de politieke ruimte in de DRC, en met name de instrumentalisering van het rechtsstelsel en het geweld en de intimidatie aan het adres van verdedigers van de mensenrechten, politieke tegenstanders en journalisten; eist de onmiddellijke vrijlating van alle politieke gevangenen; vraagt de autoriteiten om alle beperkingen van de media onmiddellijk op te heffen;
 5. veroordeelt nadrukkelijk het geweld dat op 19 en 20 september 2016 in het land plaatsvond, en wijst de regering met klem op haar taak om de mensenrechten en de fundamentele vrijheden van haar burgers te eerbiedigen, beschermen en bevorderen; verklaart nogmaals dat de vrijheid van meningsuiting, vereniging en vergadering de

basis vormt van een dynamisch politiek en democratisch leven, en dat het gebruik van geweld bij vreedzame demonstraties verboden moet worden;

6. roept op tot een volledig, grondig en transparant onderzoek naar de vermeende schendingen van de mensenrechten tijdens de protesten, zodat de verantwoordelijken geïdentificeerd en ter verantwoording geroepen kunnen worden;
7. roept de VV/HV en de lidstaten op om ten volle gebruik te maken van alle beleidsinstrumenten, met inbegrip van de aanbevelingen in het definitieve verslag van de verkiezingswaarnemingsmissie van de EU van 2011 en in het verslag van de follow-upmissie van 2014, en om op het hoogste niveau politieke druk uit te oefenen om de uitbreiding van het geweld rond de verkiezingen in de DRC en een verdere destabilisering van het gebied rond de Grote Meren te voorkomen;
8. herhaalt zijn oproep aan de EU om gerichte sancties op te leggen aan de verantwoordelijken voor de gewelddadige campagne, alsook voor het ondermijnen van de democratische processen in de DRC, met inbegrip van reisverboden en bevrozing van tegoeden, naar aanleiding van de conclusies van de Raad van 17 oktober 2016; benadrukt dat de EU deze sancties moet gebruiken als een hefboom voor politiek contact, op het hoogst mogelijke niveau, ook in het kader van de politieke dialoog op grond van artikel 8 van de Overeenkomst van Cotonou, om duidelijke waarborgen te verkrijgen van de president en de nieuwe regering over de organisatie van de presidents- en parlementsverkiezingen en over de eerbiediging van de Congolese grondwet;
9. roept de EU-delegatie op om de ontwikkelingen in de DRC nauwkeurig te monitoren en om alle beschikbare instrumenten te gebruiken om de verdedigers van de mensenrechten en de democratiserende bewegingen te ondersteunen; roept de VV/HR op om te overwegen de bemiddelingscapaciteiten van de EU-delegatie te vergroten, zodat deze met de Afrikaanse Unie kan samenwerken om een meer inclusieve politieke dialoog te ondersteunen en een verergering van de politieke crisis alsook de verdere verspreiding van geweld te voorkomen;
10. herhaalt zijn steun voor de Afrikaanse Unie als facilitator van politieke dialoog in de DRC; benadrukt de cruciale rol van de Afrikaanse Unie in de preventie van een politieke crisis in Centraal-Afrika en roept op tot een intensivering van haar engagement met volledige inachtneming van de Congolese grondwet; roept op tot een permanente dialoog met de landen in het gebied van de Grote Meren teneinde verdere destabilisering te vermijden; verwelkomt in dit opzicht de internationale conferentie over het gebied van de Grote Meren, die in oktober 2016 in Luanda gehouden werd, om de situatie in de DRC te beoordelen;
11. benadrukt dat vrede en veiligheid noodzakelijke voorwaarden zijn voor een goed verloop van de verkiezingen en een stabiele politieke omgeving; verwelkomt in dit opzicht dat het mandaat van Monusco werd hernieuwd en dat de bevoegdheden zijn versterkt om burgers te beschermen en de mensenrechten in verband met de verkiezingen te handhaven;
12. herhaalt zijn grote bezorgdheid over de alarmerende humanitaire situatie in de DRC; roept de EU en haar lidstaten op steun te blijven verlenen aan de bevolking van de DRC, om de levensomstandigheden van de kwetsbaarste bevolkingsgroepen te

verbeteren en de gevolgen van ontheemding, voedselgebrek en natuurrampen op te vangen;

13. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Afrikaanse Unie, de president, de premier en het parlement van de DRC, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de VN-Mensenrechtenraad en de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU.